

Národní knihovna České republiky
Slovanská knihovna

Jaroslav Bidlo

(1868–1937)

a

Milada Paulová

(1891–1970)

Bibliografie publikovaných prací

Praha 2024

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Jaroslav Bidlo (1868-1937) a Milada Paulová (1891-1970) : bibliografie publikovaných prací.
-- 1. vydání. -- Praha : Národní knihovna České republiky - Slovanská knihovna, 2024.
-- 142 stran. -- (Bibliografie Slovanské knihovny ; 84)
České a anglické resumé
Obsahuje bibliografie, bibliografické odkazy a rejstřík

ISBN 978-80-7050-782-7 (brožováno)

* 930-051 * 930-055.2 * [930.85(495)"395/1453"]-051 * [930.85(495)"395/1453"]-055.2
* 930 * 93/94 * 930.85(495)"395/1453" * (437.3) * 012

- Bidlo, Jaroslav, 1868-1937
- Paulová, Milada, 1891-1970
- historici -- Česko -- 19.-20. století
- byzantologové -- Česko -- 19.-20. století
- historičky -- Česko -- 20. století
- byzantoložky -- Česko -- 20. století
- historiografie -- Česko -- 19.-20. století
- byzantologie -- Česko -- 19.-20. století
- dějiny
- byzantologie
- personální bibliografie

930 - Historická věda. Pomocné vědy historické. Archivnictví [8]
01 - Bibliografie. Katalogy [12]

Odborní recenzenti: PhDr. Jan Hálek, Ph.D.
doc. PhDr. Martin Kučera, CSc.

© Národní knihovna České republiky, 2024
© Jan Boháček, Daniela Brádlarová, Marek Ďurčanský a Jiřina Urbanová, 2024
ISBN 978-80-7050-782-7

Obsah

Úvod a ediční poznámka	7
Jaroslav Bidlo a jeho publikační činnost (Marek Ďurčanský)	9
Bibliografický soupis díla Jaroslava Bidla (Jiřina Urbanová a Marek Ďurčanský)	39
Publikační aktivity Milady Paulové v kontextu její profesní kariéry (Daniela Brádrlová)	83
Bibliografický soupis díla Milady Paulové (Jan Boháček)	109
Obrazová příloha	126
Seznam použitých zkratk	131
Resumé / Summary	132
Jmenný rejstřík	134

Úvod a ediční poznámka

Bibliografie Jaroslava Bidla a Milady Paulové i související studie byly připraveny v rámci řešení grantového projektu Grantové agentury ČR: č. GA18-20451S – *Jaroslav Bidlo a Milada Paulová: zakladatelské osobnosti historické slavistiky v kontextu vývoje české vědy*. Původním záměrem bylo zpřístupnit zpracované bibliografické soupisy pouze online formou, ale výsledek se ukázal jako natolik zajímavý a rozšiřující dosavadní představy o díle obou protagonistů, že řešitelé projektu začali uvažovat také o samostatné publikaci.

Oba bibliografické soupisy navázaly na dosud zveřejněné i nezveřejněné – a dodejme, že značně neúplné – bibliografie J. Bidla a M. Paulové.¹ Nově zpracované bibliografie uvádějí záznamy, které byly prověřeny *de visu*; při přípravných pracích bylo přihlédnuto k registrujícím bibliografiím, obsahům a rejstříkům historických časopisů, a to včetně elektronických zdrojů. Soustavně byly prověřovány časopisy, do kterých Bidlo a Paulová pravidelněji přispívali, nebo se to jevilo jako pravděpodobné (*Byzantinoslavica*, *Byzantinisch-neugriechische Jahrbücher*, *Byzantinische Zeitschrift*, *Časopis Českého muzea/Časopis Národního muzea*, *Časopis Matice moravské*, *Český časopis historický*, *Listy filologické*,² *Slavishe Rundschau*). Z encyklopedií byl kompletně excerpován *Ottův slovník naučný* počínaje sedmým svazkem (z řady pramenů je zřejmé, že první Bidlem zpracované heslo bylo „Jan Długosz“). Soustavně naopak nebyl procházen Masarykův slovník naučný, ačkoli tam Bidlo i Paulová zjevně přispívali, protože naprostá

¹ PAULOVÁ, Milada. Soupis prací prof. Jaroslava Bidla. In: *Z dějin východní Evropy a Slovanstva. Sborník věnovaný Jaroslavu Bidlovi, profesoru Karlovy university, k šedesátým narozeninám*. Praha: A. Bečková, 1928, s. V–XV; NEUMANN, Bohumil. *Milada Paulová (1891–1970). Příběh cesty k dosažení první ženské docentury v Československu v roce 1925*. Praha, 2009. Rigorózní práce. Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, s. 235–239. Dále byly využity rukopisné, respektive strojopisné nepublikované bibliografické podklady a soupisy dochované v osobních fondech obou osobností. Masarykův ústav a Archiv AV ČR, fond J. Bidlo, kart. 27, i. č. 1113; tamtéž, fond M. Paulová, i. č. 1019.

² V případě *Listů filologických* nebyly do soupisu zařazeny drobné zprávy signované Bidlem často používanou šifrou „J. B.“, protože vzhledem k jejich obsahu zaměřenému na dějiny starověkého umění byl jejich autorem pravděpodobně jiný pravidelný přispěvatel časopisu Jan Brant.

většina hesel v něm není autorizovaná.³ Byla také prověřena většina indicií, které byly v dochované korespondenci s redaktory a redakcemi nalezeny v osobních fondech Jaroslava Bidla a Milady Paulové v Masarykově ústavu a Archivu Akademie věd ČR – v řadě případů s pozitivním výsledkem. Bibliografie tak byla značně rozmnožena zejména o informace o publikačních aktivitách v denním tisku a v zahraničí.

Do bibliografie byly zařazeny pouze texty, u nichž je autorství J. Bidla a M. Paulové mimo vši pochybnost. Jistou výjimku tvoří několik nepodepsaných recenzí a zpráv z *Časopisu Národního muzea* ze 30. let, u nichž je Bidlovo autorství doloženo z jiných zdrojů (bibliografické soupisy) nebo je vysoce pravděpodobné vzhledem k intenzitě jeho publikování v tomto periodiku jakožto výkonného redaktora. Na tyto případy upozorňuje poznámka v hranatých závorkách vždy u příslušného bibliografického záznamu.

Základní uspořádání záznamů je chronologické, v rámci jednotlivých roků pak jsou dále členěny do těchto skupin: knihy, ediční činnost a překlady, hesla v encyklopediích, příspěvky ve sbornících, texty v časopisech, recenze a zprávy v časopisech a články v novinách. Kategorie knih, ediční činnosti a příspěvků ve sbornících jsou uspořádány abecedně podle názvu titulů. Kategorie článků v časopisech je vnitřně utříděna abecedně podle názvu časopisu, dále vzestupně podle čísel a stránek daného titulu. Kategorie novinových textů je utříděna chronologicky. Mezi recenze a zprávy byly zařazeny vedle hodnotících, komparativně pojatých recenzí také kratší anotace a texty informativního charakteru o nové literatuře, stejně jako několik jiných, specifických textů (odpovědi v anketě). Ostatně ne vždy lze rozlišit zprávu a recenzi, některé časopisy recenze uváděly pod hlavičkou úvahy. Celkovým vzorem pro takto pojatý soupis byla knižně vydaná bibliografie Jana Slavíka.⁴ Toto pojetí bylo jen mírně přizpůsobeno odlišnému charakteru díla J. Bidla a M. Paulové, v němž publicistická složka není zastoupena tak zásadním způsobem, byť je podstatně větší, než se dosud uvádělo.

Autoři jsou zavázáni Slovanské knihovně za možnost vydat bibliografii v podobě samostatné publikace a jmenovitě Lukáši Babkovi za trpělivost a důvěru. Bez jeho zásadního organizačního úsilí by tato kniha nespátřila světlo světa.

³ *Masarykův slovník naučný. Lidová encyklopedie všeobecných vědomostí. Díl I.*, Praha: Česko-slovenský Kompas, 1925, s. IX a XI (zde jsou oba uvedeni v abecedním výčtu autorů encyklopedie).

⁴ Bibliografie prací Jana Slavíka a prací věnovaných Janu Slavíkovi. In: *Život plný střetů. Dílo a odkaz historika Jana Slavíka (1885–1978)*. Praha: Pavel Mervart / Národní knihovna – Slovanská knihovna 2009, s. 281–438.

**Jaroslav Bidlo (1868–1937)
a Milada Paulová (1891–1970)
Bibliografie publikovaných prací**

Bibliografie sestavili: Jan Boháček, Marek Ďurčanský a Jiřina Urbanová

Úvodní studie napsali: Daniela Brádrlová a Marek Ďurčanský

Redakce: Alena Heroutová, Kateřina Vaňková

Grafická úprava, sazba a návrh obálky: Kateřina Šuterová

Tisk: powerprint, s.r.o.

Vydala Národní knihovna České republiky – Slovanská knihovna

1. vydání

Praha 2024

Distribuce

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna

Klementinum 190, 110 00 Praha 1

e-mail: sluzby.sk@nkp.cz

Národní knihovna ČR – Oddělení nakladatelství a výstavnictví

Klementinum 190

110 00 Praha 1

e-mail: vydavatelstvi@nkp.cz